

2. Ларіна Н. Б. Інформаційно-комунікаційне забезпечення ефективної діяльності влади : навч.-метод. матеріали / Н. Б. Ларіна, О. М. Руденко. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с.
3. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження КМУ від 15.05.2013 № 386-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>. – Назва з екрана.

ЕЛЕКТРОННІ ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Є. О. Романенко, д. н. держ. упр., доцент
Міжрегіональна академія управління персоналом

У сучасному понятті електронна комерція – це сфера економіки, яка включає в себе всі фінансові та торговельні транзакції, здійснювані за допомогою комп'ютерних мереж, та бізнес-процеси, пов'язані з проведенням таких транзакцій. До електронної комерції відносять електронний обмін інформацією, електронний рух капіталу, електронну торгівлю, електронні гроші, електронний маркетинг, електронний банкінг, електронні страхові послуги тощо.

Крім описаних вище найбільш поширених різновидів електронної комерції, існує і кілька інших. Йдеться про взаємодію підприємців з державними структурами – електронні державні закупівлі. Для багатьох країн світу – США, Канади, країни Західної Європи, Грузії та Росії застосування електронних державних закупівель уже давно впроваджено. Як свідчить світовий досвід, у застосуванні електронних торгів є багато позитивних моментів: завдяки публічності проведення торгів збільшується прозорість закупівель на всіх стадіях, підвищується конкуренція серед учасників, оперативність проведення процедур закупівлі, суттєва економія витрат бюджету на закупівлю товарів, робіт та послуг. Також значним досягненням проведення закупівель в електронній формі є зменшення впливу суб'єктивних факторів під час визначення переможця торгів та зменшення ризику змови між учасниками.

Для країн ЄС механізм здійснення державних закупівель у формі електронного аукціону регламентовано Директивами [1]. Зауважимо, що при здійсненні ЄС електронних закупівель відокремлюють декілька форм, які закріплено на законодавчому рівні ЄС або окремих країн-членів ЄС. При цьому є також певні

механізми проведення е-торгів, що добровільно застосовують учасники сфери державних закупівель. Прикладами таких форм закупівель можуть бути: електронний аукціон; електронний ринковий майданчик; електронний каталог.

Як свідчить європейська практика, здійснення закупівель через електронні торговельні майданчики несе відповідні плюси як для замовників торгів, так і для постачальників. Також певні позитивні моменти має і громадськість (доступ до інформації, зменшення корупційних ризиків, зниження бюджетних витрат та підвищення конкуренції серед учасників).

До середини 2016 року всі країни ЄС повинні перейти на обов'язкове застосування електронної форми державних закупівель.

Протягом останніх 5 років український ринок електронної комерції показував щорічне зростання на рівні 50–60 % незалежно від перманентних економічних коливань. Сьогодні електронна комерція в країні залишається чи не єдиною галуззю, яка продовжує зростати, хоча цього року це відбувається не такими галопуючими темпами як, наприклад, ще пару років тому. Судячи за підсумками 2014 року і проміжними результатами поточного, зростання галузі помітно скоротився, але став стабільним – 20–25 % на рік. При цьому ринок володіє серйозним потенціалом. Наприклад, в Німеччині ємкість ринку електронної комерції становить близько \$36 млрд. В Україні аналогічний показник становить не більше \$400–\$500 млн.

Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) оцінила умови для розвитку електронної комерції в різних країнах світу. У рейтингу було представлено 130 держав. При розрахунку індексу враховувалися показники використання інтернету, рівень безпеки, поширення кредитних карт і якість поштових служб. Україна посіла 58 місце, між Домініканською республікою і Вірменією.

Лідерами рейтингу на сьогодні є Люксембург, Норвегія та Фінляндія. Також до першої десятки увійшли Канада, Австралія та Південна Корея. США розташувалися на 15 місці. Інфраструктура, представники бізнесу і покупці цих держав більше інших країн сприяють розвитку торгівлі в Інтернеті.

Експерти прогнозують, що країни з економіками, що розвиваються поступово будуть збільшувати свою частку на світовому ринку електронної комерції. Вже до 2018 р. 40 % інтернет-торгівлі буде проходити за межами розвинених країн.

Обсяг держзакупівель в Україні становить майже 200 млрд грн на рік. Для придбання товарів за рахунок бюджетних коштів кожне держпідприємство або держорган зобов'язані провести тендер, в якому на умовах відкритої конкуренції повинні взяти участь кілька постачальників і запропонувати державі оптимальну ціну. Нині в Україні створено нормативно-правову та інституційну базу, яка регулює «паперові» процеси державних закупівель. Взагалі можна сказати, що регулювання «паперових» процедур держзакупівель в основному відповідає міжнародним нормам та стандартам у цій сфері. Проте, з огляду на практику, формальна відповідність українського законодавства ще не гарантує прозорих і ефективних торгів та не вирішує, напевне, головної проблеми у сфері державних закупівель – наявності корупції.

Основні цілі реформи: викорінення та запобігання корупційним діям; прозорість державних закупівель; недискримінація і об'єктивна оцінка пропозицій учасників; перехід на електронний документообіг; повна звітність по торгах та аналіз усіх держзакупівель.

За ініціативою громадських організацій, комерційних майданчиків, державних органів та підприємств в Україні здійснюється впровадження електронної системи державних закупівель повного циклу. Така система отримала назву ProZorro. До пілотного проекту ProZorro вже залучено 2 300 держзамовників, через нього проведено закупівель на 6,5 млрд грн, а економія становить близько 12 % від забюджетованої ціни.

Президент України Петро Порошенко підписав закон «Про державні закупівлі», прийнятий Верховною Радою 25 грудня 2015 року [2]. Законом передбачається введення електронної системи закупівель для всіх державних закупівель для товарів і послуг на суму понад 200 тис. грн і для робіт на суму понад 1,5 млн грн. Для замовників, які здійснюють свою діяльність в окремих сферах господарювання, для товарів і послуг – на суму понад 1 млн грн і для робіт – понад 5 млн грн.

Кабінет Міністрів України на засіданні 24 лютого 2016 року затвердив Положення про функціонування електронної системи закупівель ProZorro та проведення авторизації електронних майданчиків. Закріплення детальних правил роботи з ProZorro забезпечує своєчасне переведення всіх державних закупівель в електронний формат [3].

Затверджене Положення деталізує ключові принципи взаємодії системи ProZorro з електронними майданчиками. Зокрема, визначаються вимоги до майданчиків, порядок їх авторизації, умови підключення та порушення, за які майданчики від'єднуються від електронної системи. Також, чітко визначається відповідальність за порушення правил роботи в системі.

В доповіді проаналізовано законодавство та досвід країн ЄС по організації державних закупівель, показаний стан світового та українського ринку електронної комерції та її перспективи розвитку. Показані основні недоліки «паперових» процесів державних закупівель та основні цілі реформ з використанням системи ProZorro. Проаналізовані зміни в законодавстві України в зв'язку з провадженням електронної системи закупівель та очікуєми економічний ефект від її впровадження.

Список використаних джерел

1. Директива Європейського Парламенту та Ради «Про державні закупівлі та скасування Директиви 2004/18/ЄС» від 26.02.2014 р. № 2014/24 та Директива Європейського Парламенту та Ради «Щодо здійснення закупівель організаціями, що працюють у водогосподарському, енергетичному, транспортному секторах та секторі поштових послуг, яка скасовує Директиву № 2004/17/ЄС» від 26.02.2014 р. № 2014/25.
2. Про здійснення державних закупівель. Закон України від 10 квітня 2014 року № 1197-VII {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 924-VIII від 25.12.2015, ВВР, 2016, № 6, ст.59}.
3. Положення про функціонування електронної системи закупівель ProZorro та проведення авторизації електронних майданчиків. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р.

NETWORK «ПОЛІДАР» – ФУНКЦІОНАЛ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ФАХОВО-СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ

І. О. Товкач, аспірант; ***І. В. Жураківський***, магістрант;
В. О. Піддубний, к. т. н., доцент
Національний технічний університет України «КПІ»,
м. Київ, Україна

З розвитком сучасного суспільства і трансформацією його в інформаційне суспільство та суспільство знань все більшого розвитку знаходять комп'ютерні мережі, які в свою чергу поді-